

مقایسه تطبیقی تناسبات نمای ورودی و فضای داخلی گنبدخانه در بقاع متبرکه دوره صفوی در اصفهان

احسان قربانی^{*}، حامدحیاتی^{**}

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۴/۰۲/۲۶

تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۴/۰۶/۱۰

چکیده

در تاریخ تمدن اسلامی ایران، بقاع متبرکه پس از مساجد نقش برجسته‌ای در معماری داشته‌اند. هدف این پژوهش شناسایی و تحلیل تناسبات نمای کلی ورودی، سردر و فضای داخلی گنبدخانه نمونه‌های منتخب این دوره است. روش تحقیق شبه‌تجربی و با رویکرد استقرایی بوده و داده‌ها از منابع کتابخانه‌ای، نقشه‌های معماری و مشاهدات میدانی گردآوری شده و نمونه‌ها به‌صورت هدفمند انتخاب شده‌اند. نتایج نشان می‌دهد در طراحی این بقاع از الگوهای هندسی هم‌گرا مانند مستطیل طلایی و شش‌ضلعی منتظم استفاده شده است. یافته‌ها نشان می‌دهد هم‌گرایی هندسی در همه دوره‌های صفوی حفظ شده و استفاده از شش‌ضلعی و مستطیل طلایی در برخی نمونه‌ها، به‌ویژه دوره دوم و سوم، مشهود است. همچنین تفاوت کارکرد بقاع تأثیری بر این تناسبات نداشته است.

واژگان کلیدی

تناسبات هندسی، مستطیل طلایی، گنبدخانه، بقاع صفوی، شهر اصفهان

^{*} دانشجوی دکتری معماری، واحد اراک، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران.

Email: ehsan.ghorbani.7513@gmail.com

^{**} استادیار گروه معماری، دانشکده فنی و مهندسی، دانشگاه قم، قم، ایران. (مسئول مکاتبات)

Email: hamedhayaty@yahoo.com
ORCID: 0000026249054900